

Utrikesdepartementet

Sammanfattningar och medskick från gruppdiskussionerna

Gruppen *PEOPLE*

- Förståelse för **integrering** av jämställdhet, miljö-klimat och fredsperspektivet finns - men rättighetsperspektivet måste vara överordnat. Rättighetsperspektivet bör genomsyra det nya policyramverket – och samtidigt vara explicit.
- Rättighetsperspektivet rymmer naturliga skärningspunkter. Genom att välja bred tematik öppnar det upp för samverkan mellan olika utvecklingsområden. Det måste finnas utrymme för länder och partners själva att formulera sin agenda. Exempelvis hälsa, utbildning, jordbruk och sanitet kan genom nexustänk och samverkan ha en stor utvecklingspotential. Trygghetssystem är viktiga men bör inte finansieras av biståndet som bör fokusera på bl.a. kapacitetsutveckling av främst lokala institutioner.
- Fattigdomsperspektivet utgår från en multidimensionell och dynamisk syn på fattigdom, där människor är aktörer som *lever* i fattigdom – inte offer. Det är också viktigt att analysera de strukturella orsakerna till fattigdom och hur utvecklingsperspektivet och fattigdomsperspektivet förhåller sig till varandra. Fattigdom är inget permanent tillstånd - människor kan gå in i och ut ur fattigdom. Integrerade analyser bör styra biståndets inriktning i länderna.

- Viktigt med ett livscykelperspektiv, där olika frågor är olika viktiga för individen under en livscykel. Äldre människor kan t.ex. både vara sårbara p.g.a. ålder men också en viktig ekonomisk resurs som vi ofta förbiser. Yngre flickor är en annan grupp som faller utanför officiell statistik och blir osynliga.
- De grupper som har **minst makt över sitt liv bör ha särskild uppmärksamhet**. Viktigt att nå de *mest* utsatta – inte de som är lättast att nå. Sverige bör även se till att få med de grupper som inte omnämns i Agenda 2030, som HBTQI personer. Kartläggning av icke-statliga aktörer av utsatta grupper är mycket viktigt. Sverige bör fortsätta att arbeta med motvindsfrågor – och stödja förändringsaktörer. I sammanhanget är det viktigt att förstå religionens betydelse.
- Agenda 2030 kommer att bli verklighet i den lokala kontexten. Gruppen gör en betoning av det **lokala ägarkapet i bredare mening**. En samverkan mellan lokala regeringar, civilsamhälle och näringsliv ger långsiktighet och hållbarhet – samtidigt som det är viktigt att hålla isär rollerna. Samarbete på olika nivåer, både på kort lång sikt, understryktes, liksom betydelsen av ett skatteunderlag i länderna för att finansiera utveckling. Biståndet bör kunna omfatta åtgärder för kapacitetsutveckling av politiska ledare om den nya agendan. Eventuella målkonflikter mellan nationellt ägandeskap och rättighetsperspektivet behöver klargöras.
- Ett integrerat perspektiv bygger på **samverkan och partnerskap** mellan olika aktörer inklusive näringslivet. Det finns ett behov av koordinering av olika specialiserade aktörer som kräver ett nytt sätt att arbeta – även på UD och ambassaderna. Det är viktigt att jobba i öppenhet utan revirtänk vilket innebär en omställning i organisationers styrning och resultatrapportering.

Gruppen *PLANET*

- Sveriges styrka är transparenta myndigheter och en gynnsam förvaltningsstruktur. Det finns stora fördelar med **arbete i kluster** mellan myndigheter och att detta sker långsiktigt. Den nya agendan är en utmärkt möjlighet till att skapa nya former av **tvärsektoriella samarbeten**. Det är viktigt att blanda aktörer, det gäller att involvera exempelvis olika myndigheter, företag och det civila samhället. PGU förblir ett viktigt verktyg. Den nya agendan ger goda möjligheter till att koppla miljö- och klimatfrågor till andra utvecklingsfrågor. Det är av vikt att indikatorer väljs med omsorg för att möjliggöra detta. Samstämmighet med uppföljning av existerande ramverk, som miljökonventioner, måste säkras. Två av de mål i den nya agendan som identifierats som särskilt intressanta är de om hållbar konsumtion och produktion respektive hav.
- Det finns goda förutsättningar för att integrera MR-frågor som jämställdhet med miljö- och klimat aspekter i och med den nya utvecklingsagendan. Det är viktigt att komma ihåg att **utsatthet och aktörskap inte är särkopplade**. De utsatta och de som är aktörer är inte olika grupper utan en och samma person kan vara både och. När det gäller miljö- och klimatfrågor gäller detta exempelvis i hög utsträckning kvinnor. I många fall har de mest utsatta ett tydligt grundläggande behov av främst rent vatten och energi. Det krävs ett allmänt **utbildningsperspektiv** för ökad förståelse för globala miljö- och klimatfrågor. En mycket viktig målgrupp att nå är unga människor. Detta kan också kopplas till vikten av utbildning i etik, moral och solidaritetskultur på individnivå. Det krävs att man tar hänsyn till trenden med minskat utrymme för civila samhället att agera världen över, detta är en kärnfråga också inom miljö- och klimatområdet.
- Det ska finnas **nationellt ägarskap** för programländer, men ett land som Sverige kan visa på tydliga *benefits of action*. Kapacitetsutbyggande på myndighetsnivå i programländer är av stor vikt, också när det gäller statistikfunktioner för uppföljning samt

skattemyndigheter för inhemsk resursmobilisering. Det gäller också att hantera aktörer vars beslutsprocesser inte bygger på demokratiska processer från att ta ledning i frågorna. Det behövs en balans av mottagarens påverkansmöjligheter när det gäller bistånd. Det kan vara problematiskt att bistånd allokeras till exempelvis finansdepartementen, om de inte helt förstår vikten av hållbarhetsfrågor.

- Skiftet mot det katalytiska biståndet innebär nya roller för svenska aktörer. "Klassiskt" bistånd är fortfarande viktigt, men det måste ses i ett större sammanhang med **alternativa finansieringsflöden** från exempelvis den privata sektorn. Vikten av innovativa finansieringsmekanismer till miljörelaterat bistånd bör innehålla skyddsmekanismer för de mest sårbara, exempelvis ursprungsbefolkningar. Ekonomiska fördelar med t.ex. biologisk mångfald för exempelvis företag måste ibland tydliggöras.

Gruppen *PROSPERITY*

- **Partnerskap och samarbete** är centralt för ett fungerande bistånd. Samarbete **i fält** är viktigt för kunskapsutbyte och förtroende. Det skapar ägarskap och bidrar till anpassning till kontext. Generellt viktigt att betona **långsiktighet och ömsesidighet i kunskapsutvecklingen**.
- **Samarbetet måste även stärkas mellan olika typer av aktörer** både i partnerlandet och i Sverige. Sverige behöver stärka länken mellan näringsliv, fack, akademi, myndigheter och civilsamhälle för att det svenska bidraget ska bli så värdefullt som möjligt. **Det behövs fler mekanismer för att möjliggöra ett sådant samarbete.**
  - Ett konkret exempel som nämndes var företaget Indiskas arbete med vattenfrågan, där svensk forskning, näringsliv samt biståndet samarbetar.

- Ett annat exempel var SLSD, Swedish Leadership for Sustainable Development, där företagens samarbete med civilsamhället ökade möjligheterna till bra utfall.
- Det finns en stor **outnyttjad potential vad gäller att stärka samarbetet mellan myndigheter** som arbetar inom likartade områden, såsom inom handel (Tullverket, Kommerskollegium, Swedac etc.) respektive inom sysselsättning. En ambition att tillvarata denna kompetens måste återspeglas i styrningen av myndigheter. Ett koncept kring klustersamarbete mellan myndigheter finns, men resurser för att sätta metoden behövs.
- **Samarbete och partnerskap kan behöva ske mellan olika parter med olika tidsperspektiv.** När det gäller hälsobiståndet görs exempelvis mycket värdefullt samarbete i fält. Samtidigt krävs långsiktigt samarbete mellan forskningsinstitutioner för att nå framsteg kring hälsofrågor på sikt, såsom utveckling av nya vacciner eller mediciner.
- **Hållbarhetsmålen innebär att ny data** kommer att behöva tas fram i många länder. Det är centralt att samarbetsländer ser behovet av sådan data. När väl data är framtagen, om exempelvis jämställdhet, är det **viktigt att en bredd av aktörer hjälps åt för att sprida den.**

Några andra frågor som lyftes:

- Avvägningen mellan ägarskap och svenska prioriteringar i biståndet. Ägarskap är centralt, men viktigt att hålla fast i svenska prioriteringar vad gäller motvindsfrågor
- Biståndet som katalysator för andra resurser
- Avvägningen mellan handelsrelaterat bistånd som är inriktad på tillväxt och övergripande handelsfrågor jämfört med insatser som mer tydligt kan kopplas till fattigdomsbekämpning men som kan vara mindre transformativa. Hur kan de mest utsatta sättas i centrum?
- Vikten av utveckling av biobaserad ekonomi
- Vikten av goda arbetsvillkor och den sociala dialogen

- Vikten av att stödja övergången från informell till formell sektor och att stödja utvecklingen av sociala kontrakt kring exempelvis beskattning.
- Möjligheten att lära av Tyskland vad gäller samarbete mellan näringslivet, handelskammare och biståndsaktörer.
- Vikten av utlandsmyndigheternas roll i att hitta synergier och länka ihop aktörer. Även vikten av ambassadens kontakt med det lokala civila samhället som ger viktig information om landet. Den roll som arbetsmarknadsråd kan ha i att stödja processer lokalt.
- Vikten av att se handel som något ömsesidigt där både import och export är viktigt.
- Vikten av samordning för hur vi kommunicerar hållbarhetsmålen i Sverige för att nå ut.

Gruppen *PEACE IN LARGER FREEDOM*

- **Förhållandet mellan de 5 perspektiven (rättighets, fattigdoms, jämställdhet, miljö/klimat- och konflikt) och de 3 tematiska prioriteringar (jämställdhet, miljö/klimat och konflikt) behöver förtydligas.**
  - Hur relaterar perspektiven och prioriteringarna till varandra, hur ska man som aktör förhålla sig och integrera perspektiv och prioriteringar? Hur förhåller sig perspektiven till varandra, är alla lika prioriterade i alla lägen?
  - Det saknas mål för om underliggande kausalitet och då är det svårt att operationalisera vad som ska göras. Orsak och verkan saknas.
- **Demokrati och ansvarsutkrävandet i förhållande till SDG 16**
  - Hur vi kan se på demokratisering och statsbyggande utifrån SDG 16. Sverige har haft en tradition av arbeta aktivt med demokratifrågor, viktigt att detta fortsatt ges utrymme till.
  - Frågan om ansvarsutkrävande saknas i mål 16. Ansvarsutkrävande som en del av ägarskapet.

- Statens kapacitet (state capacity) kopplat till ansvarsutkrävande. Vikten av att stärka kapaciteten både hos staten och civila samhället för att få ett hållbart och välfungerande samhälle.

- **PGU och målkonflikter**

- Analysera och framhäva målkonflikter i arbetet med SDGs och PGU, ett exempel som nämndes var skatteflykt. PGU behöver vara tydligt utformat och ta hänsyn till målkonflikter.
- Frågeställningar kring PGU som verktyg diskuterades. Det framhölls att PGU kommer att vara ett viktigt verktyg för aktörer i deras arbete med målen.
- Viktigt med konsekvensanalys av biståndet för att minska risken för målkonflikter.

- **Ökat samarbete mellan aktörer på olika nivåer**

- Hur ska svenska aktörer samarbeta? Etablera ett nätverk där man kan dela information och ta del av varandras konfliktanalyser. Viktigt att arbeta med konsekvensanalyser av biståndet för att lära och utveckla.
- Kompetensförsörjning i Sverige och att använda den befintliga resursbasen, här har universitet har en viktig roll.

- **Lokala ägarskapet**

- Det framhövdes att stärka kapaciteten på lokal nivå är viktigt för implementeringen av biståndet.

- **Formulera tydligare hur man får med det civila samhället i arbetet med implementering.**